

EKSAMEN

Emnekode: SFB10314	Emne: Innføring i bedriftsøkonomisk analyse
Dato: 12. des. 2014	Eksamenstid: kl. 09.00 til 13.00. 4 timer.
Hjelpemidler: Kalkulator	Faglærer: Hans Kristian Bekkevard
<p>Eksamensoppgaven:</p> <p>Oppgavesettet består av totalt 9 sider inkludert denne forsiden samt tre svarark (side 7-9). Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.</p> <p>Oppgaven består av 3 deler, og alle 3 deler skal besvares. Hvor mye hver del utgjør av totalen fremgår av oppgaven. Innenfor en hoveddel teller hver deloppgave likt.</p> <p>Del 1 og 2 skal besvares på det vedlagte svararket bakerst i dette oppgavesettet. Markér med tydelig kryss eller skravering hvilket svar du velger. Skriv ditt kandidatnummer på svararket og lever det sammen med resten av besvarelsen.</p> <p>Del 3 besvares på ordinære eksamensark som du får utlevert.</p> <p>Om du mener noe er uklart eller mangelfullt i oppgaven – skriv ned dine vurderinger og ta selv de nødvendige forutsetninger.</p> <p>LYKKE TIL.</p>	
Sensurdato: 13. jan. 2015	
Karakterene er tilgjengelige for studenter på Studentweb senest to virkedager etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: http://www.hiof.no/studentweb	

Del 1: Riktig eller galt? (10 %)

1.1 Et hvert punkt på samme isobidraglinje gir samme totale dekningsbidrag.

Riktig Galt

1.2 Jo brattere etterspørselskurven er, jo mer uelastisk er etterspørselen.

Riktig Galt

1.3 Driftsregnskapet er underlagt lovpålagte krav om hvordan det skal føres.

Riktig Galt

1.4 Kostnader kan beskrives som tidsavgrensede utgifter.

Riktig Galt

1.5 Differanseenhetskostnaden (DEK) er kostnadsøkningen man får når man øker produksjonen med et gitt antall enheter.

Riktig Galt

1.6 En bedrift som selger sine varer i et marked med fullkommen konkurranse vil ha konstant grenseinntekt innenfor det relevante området.

Riktig Galt

1.7 Grenseinntekten er prisen virksomheten får for den siste enheten som selges.

Riktig Galt

1.8 Hvis internrenten er høyere enn avkastningskravet så er prosjektet lønnsomt.

Riktig Galt

1.9 En endring i produktmiks fra produkter med høy dekningsgrad til produkter med lav dekningsgrad vil alt annet like gjøre at nullpunktsomsetningen øker.

Riktig Galt

1.10 Summen av fremtidige kontantstrømmer i et investeringsprosjekt vil normalt være høyere enn summen av nåverdiene av de samme fremtidige kontantstrømmene.

Riktig Galt

Del 2: Flervalgsoppgaver (30 %)

2.1 En (mva registrert) bedrift investerer i et nytt anleggsmiddel(maskin) som koster 3 343 750 kr inkludert 25 % mva. Maskinen skal avskrives lineært over 10 år. Hva blir årlig avskrivningskostnad?

- a) 334 375
- b) 417 969
- c) 267 500
- d) 433 155

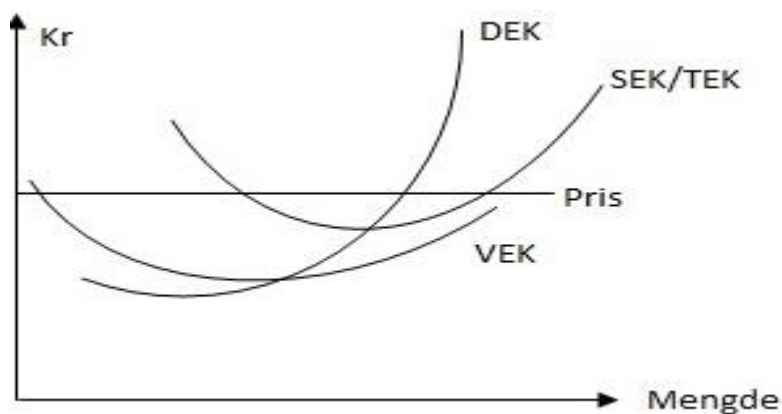
2.2 Hvis maskinen i oppgave 2.1 i stedet skulle skrives av etter saldometoden med 10 % årlig, hva hadde vært bokført verdi av maskinen etter 5 års avskrivninger?

- a) 1 579 561
- b) 1 974 451
- c) 1 337 500
- d) 932 715

2.3 Hvis priselastisiteten til en vare med en fallende etterspørselskurve er estimert til 1,5 så vil en prisendring fra 10,75 kr til 11 kroner medføre en estimert endring i etterspørsel på:

- a) Ca -1,5 %
- b) Ca 1,5 %
- c) Ca 3,5 %
- d) Ca -3,5 %

Figuren nedenfor benyttes til de to neste oppgavene:

2.4 Grenseinntekten/DEI i figuren er det samme som:

- a) Pris
- b) VEK
- c) DEK
- d) Ingen av dem

2.5 I figuren finner du kostnadsoptimum i skjæringspunktet mellom

- a) DEK og SEK
- b) DEK og Pris
- c) DEK og VEK
- d) SEK og Pris

2.6 En bedrift selger sine produkter på følgende alternative vilkår:

- 1. 10 dagers kreditt: 2 % rabatt
- 2. 20 dagers kreditt: 1 % rabatt
- 3. Netto pr 30 dager

Bedriften har erfaring for at 40 % av kundene velger alternativ 1, 25 % velger alternativ 2 og 35 % velger alternativ 3. Det totale salget for januar er budsjettert til kr 50 000.

I februar vil bedriften få inn fra januarsalget (se bort fra mva):

- a. 49 475
- b. 32 283
- c. 34 691
- d. 50 000

2.7 Stigningstallet/helningen til en isobidraglinje endrer seg hvis:

- a) Det endrer seg aldri
- b) Optimal produktmiks endrer seg
- c) Mulighetsområdet utvides
- d) Forholdet mellom dekningsbidragene endres.

2.8 Hvis de variable kostnadene til et produkt økes med 30 kroner samtidig som salgsprisen til produktet økes med 30 kroner, så medfører det at

- a) Dekningsgraden er uendret
- b) Dekningsbidraget pr. enhet er uendret
- c) Dekningsbidraget blir mindre
- d) Sikkerhetsmargin i kroner er uendret.

2.9 I arbeidet med å sette opp kontantstrømmene til en prosjektanalyse av et nytt prosjekt under vurdering, vil bl. a følgende størrelser kunne være relevante:

- a) Kostnaden til konsulentbistand før prosjektanalysen starter.
- b) Budsjettert økning i kundefordringsmassen og varelager som følge av prosjektet.
- c) De årlige avskrivningene på en bygning som inngår i prosjektet.
- d) Alle alternativene ovenfor.

2.10 Et aksjeselskap har normalt en eller flere eiere, en administrasjon og et styre. Hvilke av påstandene er riktig om forholdet mellom de tre?

- a) Styret står til ansvar overfor/svarer til administrasjonen
- b) Administrasjonen står til ansvar overfor/svarer til styret
- c) Eierne kan ikke sitte i styret.
- d) Ingen av alternativene ovenfor er riktige

Del 3 (60 % totalt)

3.1 (20 %)

Båtsenteret AS tilbyr utsett og opptak av fritidsbåter på sjøen, og har planer om å investere i en ny og større gaffeltruck til å løfte større båter ut og inn av vannet. Trucken vil koste 1,3 millioner kroner i anskaffelse og bedriften regner med å bruke den i fire år før de avslutter prosjektet og selger gaffeltrucken igjen. Utrangeringsverdien for denne etter fire år er beregnet til kr 300 000. Betalbare faste, årlige kostnadene knyttet til trucken er beregnet til kr 150 000. Utover investering i anleggsmidler anslås det at prosjektet vil øke behovet for arbeidskapital med 100 000 i form av en estimert økning i omløpsmidler. Markedet for båtopptak og utsetting er anslått til 900 løft per år, og prisen per løft er satt til kr 850. Se bort fra mva.

Kalkulasjonsrenten settes til 12 %.

- a) Sett opp de årlige kontantstrømmene til prosjektet.
- b) Beregne nettonåverdien av investeringsprosjektet. Vil denne investeringen være lønnsom?
- c) Skisser nåverdiprofilen til prosjektet i form av en figur, og gi ditt anslag på hva internrenten i dette prosjektet er. Hva forteller internrenten oss?

Forutsett nå at det finnes et alternativt investeringsprosjekt som gjør samme nytte som investeringen i gaffeltrucken du har beregnet lønnsomheten av over. Dette alternativet vil gi en litt lavere internrente, men høyere nåverdi.

- d) Du kan velge bare en av investeringene. Hvilket prosjekt skal du velge, gaffeltrucken eller alternativet? Begrunn svaret ditt.

3.2 (20 %)

I en bedrifts resultatbudsjett henter vi disse budsjetterte tallene for 4. kvartal i 2014:

	Okt	Nov	Des
Salgsinntekt u/mva	1 460 000	1 580 000	1 420 000

Forutsett 25 % merverdiavgift hvor det er nødvendig. Følgende tilleggsopplysninger kan du trenge:

1. Bruttofortjenesten er 60 %
2. Varelageret reduseres med 30 000 pr. måned i 4. kvartal.

- a) Hva blir *varekostnaden* u/mva i oktober, november og desember?
- b) Hva blir *varekjøpet/utgiften* u/mva i oktober, november og desember?

Videre får du opplyst:

1. 75 % av varekjøpet er kredittkjøp med 30 dagers kreditt, resten kontant.
2. Skyldig til leverandører per 30. september er kr 1 000 000

c) Hva blir *utbetalingen* til leverandører i oktober, november og desember?

3.3 (20 %)

En bedrift som produserer røykvendere til bruk ved grilling utendørs har registrert følgende *indirekte* kostnader i løpet av en periode i forbindelse med tilvirkning av produktet sitt «BBQ-for-all» (alle tall i NOK):

	Materialavdeling	Tilvirkn. avd. 1	Tilvirkn. avd. 2	Salgs- og adm.
Variable kost.	6 000	80 000	50 000	40 000
Faste kostnader	10 000	100 000	70 000	800 000
Sum	16 000	180 000	120 000	220 000

De direkte kostnadene har i samme periode vært:

Direkte material	200 000
Direkte lønn i tilvirkningsavdeling 1	300 000
Direkte lønn i tilvirkningsavdeling 2	150 000

Som fordelingsgrunnlag/aktivitetsmål for de indirekte kostnadene brukes i materialavdelingen «direkte material,» i begge tilvirkningsavdelingene brukes «direkte lønn» i de respektive avdelinger, og i salgs- og administrasjonsavdelingen brukes sum tilvirkningskostnader. De direkte kostnadene er i sin helhet variable.

- a) Beregne normalsatser/tilleggssatser for de indirekte kostnadene i de ulike avdelingene til bruk ved en *selvkostkalkyle*.
- b) Beregne normalsatser/tilleggssatser for de indirekte kostnadene i de ulike avdelingene til bruk ved en *bidragskalkyle*.

Til produksjonen av en stk. «BBQ-for-all» har man registrert følgende direkte kostnader:

Direkte material	200
Direkte lønn i tilvirkningsavdeling 1	350
Direkte lønn i tilvirkningsavdeling 2	150

- c) Beregne selvkost for produktet «BBQ-for-all».
- d) Beregne dekningsbidrag for produktet «BBQ-for-all» når det selges for 1 500 kr per enhet (se bort fra mva.)
- e) Hva er den minste salgsmengden av røykvendere som kan produseres før bedriften går med underskudd?
- f) Hvilken salgsmengde gir 200 000 kr i overskudd?

Kandidatnummer: _____

Svarark til eksamen i

SFB10314 – Innføring i bedriftsøkonomisk analyse

Rettledning for utfylling:

Marker tydelig hvilket av alternativene du mener er riktig. Dette kan gjøres enten ved å skravere ruten eller sette et kryss i den aktuelle ruten.

Del 1:

Riktige og gale påstander		
Spørsmål #	Riktig	Galt
1.1		
1.2		
1.3		
1.4		
1.5		
1.6		
1.7		
1.8		
1.9		
1.10		

Del 2:

Flervalg				
Spørsmål #	a	b	c	d
2.1				
2.2				
2.3				
2.4				
2.5				
2.6				
2.7				
2.8				
2.9				
2.10				

Kandidatnummer: _____

Svarark til eksamen i

SFB10314 – Innføring i bedriftsøkonomisk analyse

Rettledning for utfylling:

Marker tydelig hvilket av alternativene du mener er riktig. Dette kan gjøres enten ved å skravere ruten eller sette et kryss i den aktuelle ruten.

Del 1:

Riktige og gale påstander		
Spørsmål #	Riktig	Galt
1.1		
1.2		
1.3		
1.4		
1.5		
1.6		
1.7		
1.8		
1.9		
1.10		

Del 2:

Flervalg				
Spørsmål #	a	b	c	d
2.1				
2.2				
2.3				
2.4				
2.5				
2.6				
2.7				
2.8				
2.9				
2.10				

Kandidatnummer: _____

Svarark til eksamen i

SFB10314 – Innføring i bedriftsøkonomisk analyse

Rettledning for utfylling:

Marker tydelig hvilket av alternativene du mener er riktig. Dette kan gjøres enten ved å skravere ruten eller sette et kryss i den aktuelle ruten.

Del 1:

Riktige og gale påstander		
Spørsmål #	Riktig	Galt
1.1		
1.2		
1.3		
1.4		
1.5		
1.6		
1.7		
1.8		
1.9		
1.10		

Del 2:

Flervalg				
Spørsmål #	a	b	c	d
2.1				
2.2				
2.3				
2.4				
2.5				
2.6				
2.7				
2.8				
2.9				
2.10				